

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/141512,40-lat-temu-3-kwietnia-1981-r-ukazal-sie-pierwszy-numer-Tygodnika-Solidarnosc.html>
2021-05-16, 17:18

40 lat temu, 3 kwietnia 1981 r. ukazał się pierwszy numer „Tygodnika Solidarność”

Po powstaniu NSZZ „Solidarność” w całym kraju zaczęły się ukazywać periodyki wydawane przez struktury i komórki związkowe. Mimo, że niektóre z nich miały spore nakłady, oficjalnie były biuletynami do użytku wewnętrznego związku, wobec czego nie podlegały cenzurze.

W październiku 1980 r. Krajowa Komisja Porozumiewawcza wysunęła postulat unormowania kwestii dostępu „Solidarności” do mediów. Po negocjacjach władze wyraziły w końcu listopada zgodę na wydawanie tygodnika ogólnopolskiego, oraz tygodników regionalnych w Szczecinie, Katowicach, Wrocławiu i Krakowie. Miały one być objęte nadzorem Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk.



Na początku stycznia, po długich dyskusjach, funkcję redaktora naczelnego objął Tadeusz Mazowiecki. W składzie zespołu redakcyjnego znaleźli się: Bohdan Cywiński, Kazimierz Dzięwanowski, Waldemar Kuczyński (zastępcy redaktora naczel.), Artur Hajnicz, Krzysztof Wyszkowski (sekretarze redakcji), Jacek Ambroziak, Wojciech Arkuszewski, Katarzyna Banachowska, Wojciech Brojer, Maciej Cisko, Małgorzata Cywińska, Krzysztof Czabański, Stanisława Domagalska, Jan Dworak, Józef Duriasz, Wanda Falkowska, Andrzej Friszke, Krzysztof Gottesman, Wiesława Grochola, Ryszard Holzer, Andrzej Kaczyński, Krzysztof Kłopotowski, Mirosław Kowalski, Teresa Kuczyńska, Krystyna Jagiełło, Małgorzata Łukasiewicz, Jerzy Modlinger, Małgorzata Niezabitowska, Zyta Oryszyn, Piotr Rachtan, Józef Maria Ruszar, Anna Schiller, Jolanta Strzelecka, Jarosław J. Szczepański, Ernest Skalski, Piotr Stańczyk, Mateusz Wyrwich, Maciej Zięba. Fotografowie: Aleksander Kęplisz, Lesław Wdowiński, Andrzej Szarkowski.

Pierwszy numer „Tygodnika Solidarność” ukazał się w nakładzie 500 tys. egzemplarzy (trzy numery w trakcie I Krajowego Zjazdu Delegatów w 1981 r. miały po milionie egzemplarzy). Dla porównania: nakład „Trybuny Ludu”, organu KC PZPR, sięgał 1,5 miliona. Tygodnik był kolportowany przez sieć kiosków Ruchu oraz w prenumeracie wg rozdzielnika.

Tygodnik posiadał on profil polityczno-gospodarczo-społeczny; zawierał informacje dotyczące działalności NSZZ „Solidarność” i sytuacji w kraju oraz publicystykę w kwestiach

gospodarczych, społecznych czy też przestrzegania praworządności. Na jego łamach można było również znaleźć artykuły dotyczące przemilczanych dotąd wydarzeń historycznych. Jak pisał Andrzej Friszke: Wśród twórców tygodnika silne było przekonanie, że musi się on różnić w zasadniczy sposób od pozostałej prasy wydawanej w PRL. Różnica musi dotyczyć nie tylko odmiennej perspektywy ideowej, właściwej dla „Solidarności”, ale także możliwie bliskiej więzi z czytelnikami. Nie powinno się traktować ich „z góry”, co interpretowano jako konieczność publikowania artykułów napisanych zrozumiałym językiem, ale bez nadmiernego upraszczania i dydaktyzmu. Na łamach pisma powinny także w stopniu większym niż gdziekolwiek indziej być zamieszczane głosy czytelników, ich spostrzeżenia i refleksje. Dział listów miał być więc jednym z najważniejszych w piśmie (...)

Do wprowadzenia stanu wojennego ukazało się 37 numerów Tygodnika.

W zasobie Oddziałowego Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku znajdują się przekazane w darze liczne egzemplarze tygodnika, w tym otrzymany od pana Jerzego Marcinka komplet numerów od 1 do 37. Posiadamy także bogaty wybór biuletynów wydawanych przez komórki NSZZ „Solidarność” i inne organizacje opozycyjne z terenu całej Polski.

